

หลักฐานการดำเนินการ

Nakhonsithammarat Livestock Office

Nakhonsrithanarat province livestockoffice

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

ครบปศุสัตว์ | กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

A A A+

คุณอยู่ที่: หน้าแรก / ข้อมูลองค์กร / IDP ของหน่วยงาน

หัวข้อ	ผู้เขียน	ฮิต
แผนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ประจำปีงบประมาณ 2566 รอบที่ 1	เขียนโดย Super User	ฮิต: 17
แผนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ประจำปีงบประมาณ 2566 รอบที่ 2	เขียนโดย Super User	ฮิต: 31
แผนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ประจำปีงบประมาณ 2565 รอบที่ 1	เขียนโดย Super User	ฮิต: 177
แผนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ประจำปีงบประมาณ 2564 รอบที่ 2	เขียนโดย Super User	ฮิต: 306
แผนพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา ประจำปีงบประมาณ 2564 รอบที่ 1	เขียนโดย Super User	ฮิต: 180
IDP ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ 2564 รอบที่ 1	เขียนโดย Super User	ฮิต: 50

pvlo_nst@dld.go.th

โครงการพัฒนาบุคลากรรอบที่ 1/2566

จาก : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.11 ม.ค., 2023
<'pvlo_nst@dld.go.th'> 📎 3 สิ่งที่แนบ

หัวเรื่องจดหมาย : อบรมโครงการพัฒนาบุคลากรรอบที่ 1/2566

ถึง : ga80 <'ga80@dld.go.th'>

ตอบกลับ : สุจินดา สุวรรณรัตน์ สนง.ปศจ.นครศรีธรรมราช
<'pvlo_nst@dld.go.th'>

เรียน ปศุสัตว์อำเภอทุกอำเภอ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอส่งหนังสือเรื่อง โครงการพัฒนาบุคลากรรอบที่ 1/2566 ในวันที่ 13 มกราคม 2566 เวลา 08.30 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียดตามไฟล์แนบ

กลุ่มยุทธศาสตร์ฯ

- แผนการพัฒนาบุคลากร ส่งกจจ..xlsx
30 KB
- กำหนดการ
2 MB
- รายชื่อ
433 KB

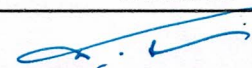

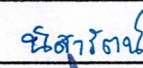

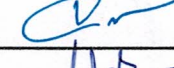
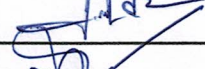
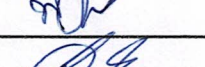
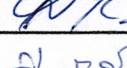
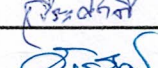
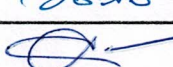
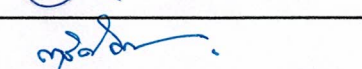
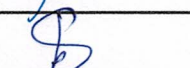

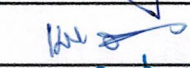

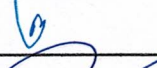
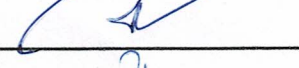
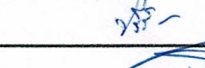

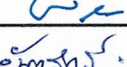
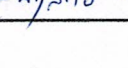

รายชื่อบุคลากรเข้ารับการพัฒนาบุคลากร รอบที่ ๑/๒๕๖๖

หลักสูตร“ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม”

ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖

ข้าราชการ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	นายสมชัย นาคปลัด	ปศุสัตว์อำเภอ	
๒	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วัฒนะ	ปศุสัตว์อำเภอ	
๓	นางสาวนิสารัตน์ เพ็ชรหนู	รักษาการแทนปศุสัตว์อำเภอ	
๔	นายสนั่น บุญชุม	ปศุสัตว์อำเภอ	
๕	นายสถาพร ทิพย์เพชร	ปศุสัตว์อำเภอ	
๖	นายสมศักดิ์ อนันต์	ปศุสัตว์อำเภอ	
๗	นายประชา คงโอ	ปศุสัตว์อำเภอ	
๘	นางสาวพัฒนิตา เงินสองสี	รักษาการแทนปศุสัตว์อำเภอ	
๙	นายสุนันท์ กลางถิ่น	ปศุสัตว์อำเภอ	
๑๐	นายวีระศักดิ์ วรรณเสรีกุล	ปศุสัตว์อำเภอ	
๑๑	นายวัชรินทร์ เหลืองพุทธรัตน์	ปศุสัตว์อำเภอ	
๑๒	นายสุวิทย์ ตาพะขาว	ปศุสัตว์อำเภอ	
๑๓	นายฤทธิศักดิ์ ชังชะ	รักษาการแทนปศุสัตว์อำเภอ	
๑๔	นายสุบรรณ บุญประสิทธิ์	ปศุสัตว์อำเภอ	
๑๕	นายสุรเดช เพชรอาวุธ	นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ	
๑๖	นายเมษยน ชิวะเสรีชล	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์	
๑๗	นางสาวอรรัมภา เต็มภาชนะ	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ	
๑๘	นายศิริพงษ์ พลศิริ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	
๑๙	นางนวรรัตน์ ศรีชูสุข	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์	
๒๐	นางสาวจรีรัตน์ เกิดทองมี	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	
๒๑	นางสุวรรณรัตน์ พิมเสน	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	
๒๒	นางอรอนงค์ หัสตินทร์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	
๒๓	นางสาวชลธิชา บรรเทาทุกข์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	
๒๔	นายพีระวัฒน์ เจริญชาติตรี	นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ	
๒๕	นายบรรชา จันทสิทธิ์	เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน	

รายชื่อบุคลากรเข้ารับการพัฒนาบุคลากร รอบที่ ๑/๒๕๖๖

หลักสูตร“ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม”

ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖

พนักงานราชการ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	นายณัฐพงษ์ เขียวจันทร์	นักจัดการงานทั่วไป	
๒	นางสุจินดา สุวรรณรัตน์	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์	
๓	นางสาวพลอยไพลิน บุตรแสงดี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	
๔	นางสาวจันทิมา นราพงศ์	พนักงานผู้ช่วยสัตวแพทย์	
๕	นางกฤติญา สมวงศ์	พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล	
๖	นางสาวสายหมอก ทองสมัคร	นักจัดการงานทั่วไป	
๗	นางสาวพัชรี ทิพวงศ์	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๘	นางสาววรรณา แก้วคง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๙	นางสาวมัทนาพา อัครวิบูลย์	นักวิชาการสัตวบาล	
๑๐	นางสาวอรอุมา สุวรรณเวลา	นักวิชาการสัตวบาล	
๑๑	นายไกรสิทธิ์ ทิพย์ช่วย	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๒	ว่าที่ รต.สุจิริต ศรีไชย	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๓	นางสาวสัญญาลักษณ์ เพ็งจันทร์	นักวิชาการสัตวบาล	
๑๔	ว่าที่ ร.ต.วิสิษฐ์ บุญเรือง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๕	นายจำรัส เพ็ชรเรือง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๖	นายสุธรรม ช่วยประดิษฐ์	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๗	นายยุทธนา มณีโชติ	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๘	นายพรหมมินทร์ เพ็งสุวรรณ	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๑๙	นายกิตติวัฒน์ จิตประसार	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๐	นายสมบัติ แสงระวี	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๑	นายอดิสร เห็นจริง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๒	นายอุเทน ฝอยทอง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๓	นายนอม อ่อนคง	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๔	นายพรศักดิ์ นราอาจ	เจ้าพนักงานสัตวบาล	
๒๕	นายอรัญ ทองอ่อน	เจ้าพนักงานสัตวบาล	

ที่ นศ ๐๐๐๘/ว๐๓๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง นศ. ๘๐๐๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง อบรมโครงการพัฒนาบุคลากรรอบที่ ๑/๒๕๖๖

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.โครงการพัฒนาบุคลากร.	จำนวน ๑ ฉบับ
๒.รายชื่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรม	จำนวน ๑ ฉบับ
๓.กำหนดการฝึกอบรม	จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กรมปศุสัตว์ ได้กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลของหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม ประจำปี ๒๕๖๖ รอบที่ ๑ และได้กำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดสำหรับผู้บริหารทุกหน่วยงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร : ระดับความสำเร็จผู้ใต้บังคับบัญชา ให้นำนักตัวชี้วัด : ร้อยละ ๑๐ สำหรับปศุสัตว์จังหวัดนั้น โดยมีเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมดของหน่วยงาน (ข้าราชการและพนักงานราชการ) กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการพัฒนาปศุสัตว์ จึงได้กำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรรอบที่ ๑/๒๕๖๖ ด้วยวิธีการสอนงาน ในหัวข้อเรื่อง “ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม” ในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงขอให้อำเภอ ได้โปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ (ข้าราชการและพนักงานราชการ) ไปเข้ารับการพัฒนาฯ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายต่อพงศ์ ประเสริฐสังข์)

ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศฯ

โทร.๐-๗๕๓๕-๖๒๕๔ ต่อ ๑๔

โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๐๖๕

E-mail:pvlo_nst@dld.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม(กลุ่มยุทธศาสตร์ฯ) โทร.๐-๗๕๓๕-๖๒๕๔

ที่ นศ ๐๐๐๘/-

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง อบรมพัฒนาบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม รอบที่ ๑/๒๕๖๖

เรียน หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย

ตามที่กรมปลัดฯ ได้กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลของหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม ประจำปี ๒๕๖๖ รอบที่ ๑ และได้กำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดสำหรับผู้บริหารทุกหน่วยงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร : ระดับความสำเร็จผู้ได้บังคับบัญชา ให้นำหนักตัวชี้วัด : ร้อยละ ๑๐ สำหรับปลัดฯจังหวัดนั้น โดยมีเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมดของหน่วยงาน (ข้าราชการและพนักงานราชการ) กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการพัฒนาปลัดฯ จึงได้กำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรรอบที่ ๑/๒๕๖๖ ด้วยวิธีการสอนงาน ในหัวข้อเรื่อง “ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม” ในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปลัดฯจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามรายละเอียด ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ในกลุ่ม/ฝ่าย เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกัน

(นายต่อพงศ์ ประเสริฐสังข์)

ปลัดฯจังหวัดนครศรีธรรมราช

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช(กลุ่มยุทธศาสตร์ฯ) โทร.๐-๗๕๓๕-๖๒๕๔

ที่ นศ ๐๐๐๘/-

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นประธานพิธีเปิดการอบรมโครงการพัฒนาบุคลากร รอบที่ ๑/๒๕๖๖

เรียน ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตามที่ ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อนุมัติให้กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ การพัฒนาปศุสัตว์ ดำเนินการอบรมโครงการพัฒนาบุคลากรสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามตัวชี้วัด:ระดับความสำเร็จในการพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชา รอบที่ ๑/๒๕๖๖ หลักสูตร“เพิ่มประสิทธิภาพ “ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม”ซึ่งจะดำเนินการพัฒนาฯ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น

ดังนั้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้เข้ารับการพัฒนา จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นประธานในพิธีเปิด การพัฒนาบุคลากรดังกล่าว เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสุจินดา สุวรรณรัตน์)

เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

(นายต่อพงศ์ ประเสริฐสังข์)
ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

กำหนดการฝึกอบรม
โครงการพัฒนาบุคลากร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖
หลักสูตร“ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม”
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖
ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

*****

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖

เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. - ลงทะเบียน

เวลา ๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น. - พิธีเปิดการฝึกอบรม ซึ่งแจ้งการพัฒนาบุคลากร : ระดับความสำเร็จในการพัฒนา
ผู้ได้บังคับบัญชา โดยนายต่อพงศ์ ประเสริฐสังข์ ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. - การบรรยาย/เทศนาธรรมะ

- ประมวลจริยธรรมข้าราชการ และมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๒
- คุณธรรม จริยธรรม ข้าราชการ
- กิจกรรมพัฒนาจิตใจส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (พิธีถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์)
- ทบทวน/ถาม-ตอบปัญหาข้อซักถาม/ ข้อเสนอแนะ/จากผู้เข้าร่วมอบรม

*****

หมายเหตุ: กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับปฏิบัติกร และผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง โดยการปกครองและบริหารที่ดี (Good Governance)

การปกครองและบริหารที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ผู้บริหารงานต้องมี “ประมุขศิลป์” คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี (Good Leadership) อันเป็นคุณสมบัติที่ดี ที่สำคัญ ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ลงมาถึงหัวหน้างานทุกระดับให้สามารถปกครอง และบริหารองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ให้ดำเนินไปถึงความสำเร็จอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง และให้ถึงความเจริญ รุ่งเรือง และสันติสุข อย่างมั่นคง

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) กล่าวคือ สามารถ ศึกษา วิเคราะห์วิจัยข้อมูลอย่างมีระบบ (Systematic Study) จากพฤติกรรมและวิธีการปกครองการบริหาร องค์กรให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพสูงมาแล้ว ประมวลขึ้นเป็นหลัก หรือ ทฤษฎี (Theory) ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) สำหรับใช้เป็นแนวทาง การปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ให้เกิดประโยชน์แก่การปกครองการบริหารที่ดี (Good Governance) กล่าวคือ ให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพสูงได้ เพราะเหตุนี้ ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี จึงชื่อว่า เป็นศาสตร์ (Science)

นอกจากนี้ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น ยังเกิดจากการที่บุคคลได้เคยศึกษา หาความรู้ ฝึกฝนอบรม บ่มนิสัย และเคยปฏิบัติพัฒนาสภาวะความเป็นผู้นำที่ดี มาแต่ปางก่อน คือ แต่อดีตกาล จนหล่อหลอมบุคลิกภาพและสภาวะความเป็นผู้นำที่ดี ปลูกฝัง เพิ่มพูน อยู่ใน จิตสันดานยิ่งขึ้นต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีเช่นนี้ ชื่อว่า เป็นศิลป์ (Arts) ซึ่งก็คือ “บุญบารมี” นั้นเอง

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ นั้น ประกอบด้วยหลักธรรม ๔ ประการ คือ

๑. หลักการครองตน
๒. หลักการครองงาน
๓. หลักการครองคน
๔. หลักธรรมาภิบาล

หลักการครองตน

หลักการครองตน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้มื่บุคลิกภาพที่ดี คือ เป็นผู้มื่สุขภาพกาย และ สุขภาพจิตที่ดี

๑.๑ มีสุขภาพกายที่ดี คือ เป็นผู้มื่สุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพเรียบร้อย ดึงงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ

๑.๒ มีสุขภาพจิตที่ดี คือ เป็นผู้มื่มีอหยาศัยใจคอที่งาม เป็นคนดี มีศีลธรรม ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา

ผู้มศีลธรรม หมายถึง เป็นผู้มื่รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลง งามายในที่ตั้งแห่งความลุ่มหลง

ผู้มีศีล คือ ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติ ทางกาย และทางวาจา ให้เรียบร้อย ดึงตาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ผู้มีสุตะ คือ ผู้ได้เรียนรู้ทางวิชาการ และได้ศึกษาค้นคว้าในวิชาชีพดี

ผู้มีจาคะ คือ เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ

ผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียร ในการประกอบกิจการงานงานอาชีพ และ/หรือในหน้าที่ รับผิดชอบ

ผู้มีสติ คือ ผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ

ผู้มีสมาธิ คือ ผู้มีจิตใจตั้งมั่น ช่มกิเลสนิวรณ์

ผู้มีปัญญา คือ ผู้มีปัญญาอันเห็นชอบรอบรู้ทางเจริญ ทางเสื่อมแห่งชีวิต ตามที่เป็นจริง

๒. ผู้มีกัลยาณมิตรธรรม คือ ผู้มีคุณธรรมของมิตรที่ดี ๗ ประการ คือ

๑) เป็นผู้น่ารัก (ปิโย) คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจกอบปรีย์ด้วยเมตตากรุณาพรหมวิหาร

๒) เป็นผู้น่ารักพบปะ (ครุ) คือ เป็นผู้ที่สามารถเอาเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นที่พึ่งทางใจ

๓) เป็นผู้ไม่นับถือ นำเจริญใจ (ภวานิโย) ด้วยว่า เป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมตนมาดีแล้ว ควร แก่การยอมรับและยกย่องนับถือ เอาเป็นเยี่ยงอย่างได้

๔) เป็นผู้รู้จักพูดจาโดยมีเหตุผลและหลักการ (วัตตา) รู้จักชี้แจง แนะนำ ให้ผู้อื่น เข้าใจดี แจ่มแจ้ง เป็นที่ปรึกษาที่ดี

๕) เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำที่ล่วงเกิน วิพากษ์วิจารณ์ ชักถาม หรือขอปรึกษาหารือ ขอ ให้คำแนะนำต่างๆ ได้ (วณักขโม)

๖) สามารถแถลงชี้แจงเรื่องที่ลึกซึ้ง หรือเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจอย่าง ถูกต้อง และ ตรงประเด็นได้ (คัมภีร์ญ จะ กะถัง กัตตา)

๗) ไม่ชักนำไปในฐานะ (โน จัญฐาเน นิโยชะเย) คือไม่ชักจูงไปในทางเสื่อม (อบายมุข) หรือ ไปในทางที่เหลวไหลไร้สาระ หรือที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์ เดือดร้อน

หลักการครองงาน

หลักการครองงาน ประกอบด้วยหลักธรรม คือ อิทธิบาทธรรม ได้แก่

๔.๑ ฉันทะ ความรักงาน คือ จะต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ และทั้งจะต้อง เอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน และ มุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ

๔.๒ วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการประกอบกิจการงานในหน้าที่หรือในอาชีพของตน จึงจะถึงความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าได้

๔.๓ จิตตะ ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับการงาน ผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มี ประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็น ผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำ และมุ่งกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระเสีย กลางคัน ไม่เป็นคนจับจด หรือทำงานแบบทำๆ หยุดๆ

หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ “ติดตามผลงาน และ/หรือ ตรวจงาน” หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้กิจการงาน ทุกหน่วยดำเนินตามนโยบายและแผนงาน ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๔.๔ วิมังสา ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการปฏิบัติงานของตนเอง และของผู้�้อยหรือของผู้อยู่ ได้บังคับบัญชา ว่า ดำเนินไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้หรือไม่ ได้ผลสำเร็จ หรือมีความคืบหน้าไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร มีอุปสรรคหรือปัญหาที่ควรได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงาน หรือ วิธีการบริหารกิจการงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างไร ชั้นตอนนี้ เป็นการนำข้อมูลจากที่ได้ติดตาม ประเมินผลงานหรือตรวจงานนั้นแหละมาวิเคราะห์ วิจัย ให้ทราบเหตุผล ของปัญหาหรืออุปสรรคข้อขัดข้องใน การทำงาน แล้วพิจารณาแก้ไขปัญหานั้น และปรับปรุงพัฒนาวิธี การทำงานให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ให้ ถึงความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้

อนึ่ง อิทธิบาทธรรม ข้อ “วิมังสา” คือความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการทำงาน ให้ได้ผลดีนี้ กล่าวโดยความหมายอย่างกว้าง จะเห็นมีข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ หรือในการ ประกอบสัมมาอาชีพ ให้ได้ผลดีและมีความเจริญมั่นคงยิ่งกว่าข้ออื่นๆ อีก ที่ในวงวิชาการบริหาร ได้ศึกษาวิจัย เห็นผลดีมาแล้ว ได้แก่

ก) เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม (Initiatives) ด้วยความคิดสร้างสรรค์ (Creative) โครงการใหม่ๆ ที่ เป็นประโยชน์ สุขแก่หมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ และวิธีการทำงานใหม่ๆ ให้การปกครอง การบริหาร กิจการงานได้ บังเกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ข) มีความคิดพัฒนา (Development) คือ เป็นนักพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ล้าหลัง หรือข้อบกพร่องในการ ทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ค) เป็นผู้มีสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Sense of Responsibilities) สูง คือ มี สำนึกในความ รับผิดชอบต่อตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพ และ สำนึกในการสร้าง ฐานะของตน และมี สำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม คือต่อครอบครัว ต่อองค์กรและหมู่คณะ ที่ตนรับผิดชอบอยู่ และต่อ สังคมประเทศชาติ ให้เจริญสันติสุข และมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ของประเทศ ชาติไทยเรา คือ สถาบันชาติ ๑ สถาบันพระพุทธศาสนา ๑ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ๑ เพราะสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ หากสถาบันใดคลอนแคลน ไม่มั่นคง ไม่ว่า จะเป็นเพราะถูกศัตรูภายใน และ/หรือ ศัตรูจากภายนอกกรุกราน ย่อมกระทบกระเทือนถึงสถาบันหลักอื่นๆ ของชาติไทยเรา ให้พลอยคลอนแคลน อ่อนแอไปด้วย

ผู้นำที่ดี จึงย่อมต้องสำเหนียก และจักต้องมีความสำนึก ในหน้าที่ความ รับผิดชอบต่อ สถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ อย่างจริงจัง และจะต้องรับช่วยกันดำเนินการ ให้ความ ค้ำครอง ป้องกัน แก้ไข บำรุง รักษา อย่างเข้มแข็ง จริงจัง และต่อเนื่อง ให้เกิดความเจริญ และ ความสันติสุขอย่างมั่นคง ให้ได้

ง) มีความมั่นใจตนเอง (Self Confidence) สูง นี้หมายถึง มีความมั่นใจ โดยธรรม คือ มีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและวิสัยทัศน์ และทั้งคุณธรรม คือ ความเป็นผู้มีศีล มีธรรม อันตนได้ศึกษาอบรมมาดี

แล้ว มิใช่มีความมั่นใจอย่างผิดๆ ลอยๆ อย่างหลงตัวหลงตน ทั้งๆ ที่แท้จริง ตนเอง หาได้มีคุณสมบัติและคุณธรรมดีสมจริงไม่ และจักต้องรู้จักแสดงความ มั่นใจ ในเวลาคิด พูด ทำให้ เหมาะสมกับกาละ เทศะ บุคคลสถานที่ และ ประชุมชน ด้วย

หลักการครองคน

หลักการครองคน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ชื่อ “เหฏฐิมทิส” มีเนื้อความว่า

“เหฏฐิมทิส” คือ ทิศเบื้องต่ำ เจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชา พึงบำรุงบ่าว คือผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยสถาน ๕ คือ

๑.๑ ด้วยการจัดงานให้ตามกำลัง กล่าวคือ มอบหมายหน้าที่การงานให้ตามกำลังความรู้ สติปัญญา ความสามารถ (Put the right man on the right job – รู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน)

๑.๒ ด้วยการให้อาหารและบำเหน็จรางวัล กล่าวคือ เมื่อทำดี ก็รู้จักยกย่องชมเชย และ/หรือ สนับสนุนอุดหนุน ให้ได้รับบำเหน็จรางวัล เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งตามสมควรแก่ฐานะ เมื่อทำไม่ดี ก็ให้คำตักเตือนแนะนำ สั่งสอน ให้พัฒนาสมรรถภาพให้ดีขึ้น ถ้าไม่ยอมแก้ไขพัฒนาตนให้ดีขึ้น ก็ต้องตำหนิ และมีโทษตามกฎหมาย โดยชอบธรรม

๑.๓ ด้วยการรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้ กล่าวคือ ต้องรู้จักดูแลสารทุกข์ สுகดิบของ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่เป็นผู้แล้งน้ำใจ คือไม่ปฏิบัติกับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

๑.๔ ด้วยแจกของมีรสดีแปลกๆ ให้กิน หมายความว่า ให้รู้จักมีน้ำใจแบ่งปันของกิน ของใช้ดีๆ ให้ลูกน้อง

๑.๕ ด้วยปล่อยในสมัย คือ รู้จักให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ลาพักผ่อนบ้าง

ส่วนบ่าว หรือลูกน้องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เมื่อเจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชา ทำนุบำรุงอย่างนี้แล้ว ก็พึงปฏิบัติอนุเคราะห์เจ้านาย ผู้บังคับบัญชาด้วยสถาน ๕ ตอบแทนด้วยเช่นกัน คือ

(๑) ลูกชิ้นทำงานก่อนนาย คือ ให้รับสนองงานผู้บังคับบัญชาด้วยความขยันขันแข็ง ควรมาทำงานก่อนนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อย ก็มาให้ทันเวลาทำงาน ไม่มาสายกว่านาย หรือ สายกว่าเวลาทำงานตามปกติ

(๒) เลิกการทำงานที่หลังนาย คือ ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง แม้เลิก ก็ควรเลิก ที่หลังนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อยก็อยู่ทำงานให้เต็มเวลา ไม่หนีกลับก่อนเวลาเลิกงาน

(๓) ถือเอาแต่ของที่นายให้ คือ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ไม่คดโกงนาย หรือผู้บังคับ บัญชา ไม่คอร์รัปชั่น ไม่เรียกร้องต้องการโดยไม่เป็นธรรม หรือเกินเหตุ

(๔) ทำงานให้ดีขึ้น คือ ต้องรู้จักพัฒนาคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการ ทำงาน ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง

(๕) นำคุณของนายไปสรรเสริญ คือ รู้จักนำคุณความดีของเจ้านาย ผู้บังคับบัญชา ไปยกย่องสรรเสริญ ตามความเป็นจริง ในที่และโอกาสอันสมควร

กล่าวโดยย่อ ผู้บังคับบัญชา กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา พึ่งปฏิบัติต่อกัน ดังคำนักปกครอง นักบริหารแต่โบราณ กล่าวว่

“อยู่สูงให้นอนคว่ำ อยู่ต่ำให้นอนหงาย”

“อยู่สูงให้นอนคว่ำ” หมายความว่า เป็นผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา หรือเป็นผู้นำคน พึ่ง ดูแลเอาใจใส่ ทำนุบำรุง ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือลูกน้องด้วยดี คือด้วยความเป็นธรรม ตามหลักธรรมของ พระพุทธเจ้า ตามที่กล่าวข้างต้น นี้ เพื่อให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชา มีขวัญกำลังใจในการสนองงาน ได้เต็มที่ อย่าให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใ้ บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกท้อถอย ว่าทำดีสักเท่าใด ผู้ใหญ่ ก็ไม่เหลียวแล ดังคำโบราณท่านว่า

มีปาก ก็มีเปลา เหมือนเต่าหอย

เป็นผู้น้อย แม้ทำดี ไม่มีขลัง

หรืออย่าให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจว่า ผู้ใหญ่ไม่ ยุติธรรม มักเลือกปฏิบัติไม่ เสมอกัน ดังคำที่ว่า

(เรา) ทำงานทั้งวัน ได้พันห้า

(ส่วนคนอื่น) เดินไปเดินมา ได้ห้าพัน

“อยู่ต่ำให้นอนหงาย” หมายความว่า ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ก็พึงปฏิบัติตน ต่อเจ้านาย หรือ ผู้บังคับบัญชาด้วยดี รับสนองงานท่านด้วยความยินดี ด้วยใจจริง และทำงานด้วย ความเข้มแข็ง ตามหลักธรรม คือ “เหตุภูมิทิศ” ดังที่กล่าวมาแล้ว

๒. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ที่ดี ด้วยคุณธรรม คือ พรหมวิหารธรรม และสังคหัตถุ

พรหมวิหารธรรม คุณธรรมเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ๔ ประการ

(๑) เมตตา คือ ความรัก ปราบปรามที่จะทำให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข

(๒) กรุณา คือ ความสงสาร ปราบปรามให้ผู้มีทุกข์ เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์

(๓) มุทิตา คือ ความพลอยยินดี ที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน

(๔) อุเบกขา คือ ความวางเฉย ไม่ยินดียินร้ายเมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ โดยที่เราก้ช่วย อะไรไม่ได้ ก็ต้อง ปล่อยวางใจของเราเองด้วยปัญญา ตามพระพุทธพจน์ว่า “สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม”

สังคหัตถุธรรม ๔ ประการ คือ

(๑) ทาน รู้จักให้ปัน สิ่งของ ของตน แก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน

(๒) ปิยวาจา รู้จักเจรจาอ่อนหวาน คือ กล่าวแต่วาจาที่สุภาพอ่อนโยน

(๓) อัตถจริยา รู้จักประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

(๔) สมานัตตตา เป็นผู้มีตนเสมอ คือ ไม่ถือตัวเย่อหยิ่ง จงหอง อวดดี

คุณธรรม ๔ ประการนี้ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่นไว้ได้ และยังความสมัค สมานสามัคคี ให้เกิดขึ้น ระหว่างกันและกันด้วย หรือจะเรียกว่า เป็น “หลักธรรมมหาเสน่ห์” ก็ได้

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล คือ คุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance) คือ

๒.๑ หลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา การทำการตัดสินใจ (Decision Making) และสั่งการ (Command) ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบข้อบังคับ ขององค์กรที่ออกตามกฎหมาย ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้อง ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ และถูกต้องตรงประเด็นตามหลักวิชา และได้รับความพึงพอใจ จากคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒.๒ หลักความเหมาะสม คือ รู้จักคิด พุด ทำ กิจการงาน และปฏิบัติงานได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์ (มีสำปฐิธรรม)

สำปฐิธรรม คือ คุณธรรมของสัตบุรุษ คือคนดีมีศีลธรรม มี ๗ ประการ คือ

๓.๑ ธรรมัญญาตา รู้จักเหตุ ได้แก่ ปัญญาารู้เหตุแห่งทางเจริญ และทางเสื่อม เป็นต้น

๓.๒ อตถัญญาตา รู้จักผล ได้แก่ ปัญญาารู้ผล ที่เป็นมาแต่เหตุ หรือปัจจัยให้เกิดผลต่างๆ ตามที่เป็นจริง

๓.๓ อตตัญญาตา รู้จักตน คือ รู้ภูมิธรรม ภูมิปัญญา และฐานะของตน ตามที่เป็นจริง แล้ววางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ

๓.๔ มตตัญญาตา รู้จักประมาณตน ปฏิบัติตน วางตน ให้เหมาะสมแก่ฐานะ และรู้จัก ประมาณในการบริโภค ใช้จ่ายทรัพย์ที่มีอยู่ และตามมีตามได้

๓.๕ กาลัญญาตา รู้จักกาล คือ รู้จักเวลา หรือโอกาสที่ควร และไม่ควรรพุด หรือกระทำ การต่างๆ

๓.๖ ปริสัญญาตา รู้จักชุมชน ว่ามีอธยาศัยใจคอ ฐานะความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียม ประเพณีของหมู่ชน ต่างๆ เพื่อให้รู้จักวางตัวให้เหมาะสม

๓.๗ ปุคคัญญาตา รู้จักบุคคล ว่ามีอธยาศัยใจคอ มีภูมิธรรม ภูมิปัญญา และมีฐานะอย่างไร เพื่อปฏิบัติตน หรือวางตน ให้เหมาะสมตามฐานะของเราและของเขา

๒.๓ หลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ กระทำกิจการงาน ด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนา ความคิดอ่าน ที่บริสุทธิ์

๒.๔ หลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ และปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยความชอบธรรม บนพื้นฐานแห่งหลักธรรม หลักการ เหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และตรงประเด็น และด้วยความเที่ยงธรรม คือ ไม่อคติ หรือลำเอียงด้วยความหลงรัก หลงชัง ด้วยความกลัวเกรง และด้วยความหลง ไม่รู้จริง คือขาดข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และสมบูรณ์ เป็นเครื่อง ประกอบการวินิจฉัย ตัดสินใจ ให้ความเที่ยงธรรม

หลัก “ธรรมาภิบาล” นี้ เมื่อกระจายเป็นข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สำหรับพระราชา มหากษัตริย์ ที่ทรงใช้ปกครองพระราชอาณาจักร ให้อาณาประชาราษฎร์อยู่เย็นเป็นสุข ชื่อว่า “ทศพิธราชธรรม” อันผู้ปกครอง/ผู้บริหารประเทศชาติทุกระดับ และแม้ผู้บริหารองค์กรอื่นๆ พึงใช้ประกอบ การปฏิบัติงานของตน ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม ได้เป็นอย่างดี

“ทศพิธราชธรรม” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐของเรา ได้ทรงถือ เป็นหลักปฏิบัติ ในการครองพระราชอาณาจักร ให้พสกนิกรของพระองค์อยู่เย็นเป็นสุข เป็นที่ประจักษ์ตา ประจักษ์ใจแก่ชน ชาวโลกเสมอมา มี ๑๐ ประการ ตามพระพุทธานุญาตดังต่อไปนี้ คือ

- ๑) ทาน การให้
- ๒) ศีล การสังวรระวังกายและวาจา ให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ
- ๓) ปริจจาคะ การเสียสละ
- ๔) อาชชวะ ความซื่อตรง
- ๕) มัททวะ ความสุภาพอ่อนโยน
- ๖) ตปะ ความเพียรเพ่งเผือกเลิศ
- ๗) อักโกธะ ความไม่โกรธ
- ๘) อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดทั้งสัตว์ให้ได้ทุกขียาก
- ๙) ชันตี ความอดทน
- ๑๐) อวิโรธนะ ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ผิดทำนองคลองธรรม และดำรงอาการคงที่ ไม่หวั่นไหว ด้วยอำนาจยินดียินดีร้าย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งบัญญัติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน จึงจัดทำประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตน และรักษาคุณงามความดีที่ข้าราชการต้องยึดถือในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๓) กล้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละ มีจิตสาธารณะ สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วทันต่อเวลาและสถานการณ์ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รักษามาตรฐานการทำงานที่ดี พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เชื่อมมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเต็มใจ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมืองโดยไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการให้คุณให้โทษแก่นักการเมืองและพรรคการเมือง

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างด้วยการเป็นข้าราชการที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อ้างหรือใช้อำนาจโดยปราศจากเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนามาใช้ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย

ข้อ ๓ หากข้าราชการพลเรือนผู้ใดจะต้องยึดถือหรือปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพตามกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ นอกจากจะต้องรักษাজริยธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้แล้ว จะต้องยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพนั้นด้วย

ข้อ ๔ การจัดทำแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

ข้อ ๕ ให้กรรมการ พนักงานราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่น ยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

วิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

คุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคลซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย

จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับหรือยอมรับจากสังคม เพื่อความสันติสุขแห่งตนเองและความสงบเรียบร้อยของสังคม

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

๑. ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ
๒. ช่วยให้สติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา
๓. ช่วยสร้างควมมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ
๔. ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนมากขึ้น
๕. ช่วยให้นุชนำความรู้และประสบการณ์มาสร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่า
๖. ช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เจริญไปพร้อม ๆ กัน

คุณธรรมในการทำงาน

คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพคุณธรรมสำคัญที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จมีดังนี้

๑. ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง การควบคุมตนเองให้พร้อม มีสภาพตื่นตัวฉับไวในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจที่จะประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรอบคอบ เหมาะสม และถูกต้อง
๒. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงใคร
๓. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนเองอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังพยายามทำเรื่อยไปจนกว่างานจะสำเร็จ
๔. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและดำเนินการให้ถูกต้อง ถูกที่ มีความเรียบร้อย ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม
๕. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจต่องาน หน้าที่ ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
๖. ความมีน้ำใจ คือ ปรารถนาดี มีเมตตาริฉัตรต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
๗. ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ รู้จักออม รู้จักประหยัดเวลาตามความจำเป็น เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด
๘. ความสามัคคี หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมทั้งกาย จิตใจ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่มีการเกี่ยงงอน

จริยธรรมในการทำงาน

จริยธรรมในการทำงาน หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และยอมรับ

การทำงานหรือการประกอบอาชีพต่าง ๆ จะเน้นในเรื่องของจริยธรรมที่มีความแตกต่างกันดังนี้

จริยธรรมในการทำงานทั่วไป

จริยธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญในการทำงานและการดำรงชีวิต เรียกว่า มงคล ๓๘ ประการ มงคลชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมีดังนี้

๑. ขำนาญในวิชาชีพของตน (มงคลชีวิตข้อที่ ๘) เป็นการนำความรู้ที่เล่าเรียน ฝึกฝน อบรม มาปฏิบัติให้เกิดความชำนาญจนสามารถยึดเป็นอาชีพได้
๒. ระเบียบวินัย (มงคลชีวิตข้อที่ ๙) การฝึกกาย วาจาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่สังคมหรือสถาบันวางไว้เป็นแบบแผน
๓. กล่าววาจาดี (มงคลชีวิตข้อที่ ๑๐) คือ วจีสุจริต ๔ ประการ ได้แก่ ความจริง คำประสาน สามัคคี คำสุภาพ คำมีประโยชน์
๔. ทำงานไม่คั่งค้างสับสน (มงคลชีวิตข้อที่ ๑๔) ลักษณะการทำงานของคนโดยทั่วไปมี ๒ แบบ คือ
  - การทำงานคั่งค้างสับสน คือ ทำงานหยายยุ่งเหยิง ทำงานไม่สำเร็จ
  - การทำงานไม่คั่งค้าง คือ การทำงานดีมีระเบียบ ทำงานเต็มฝีมือ และทำงานให้เสร็จ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณเกิดขึ้นเพื่อมุ่งให้คนในวิชาชีพมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนดีในการบริการวิชาชีพ ให้คนในวิชาชีพมีเกียรติศักดิ์ศรีที่มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจรรยาบรรณ

จรรยาบรรณ มีความสำคัญและจำเป็นต่อทุกอาชีพ ทุกสถาบัน และหน่วยงาน เพราะเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคุมการประพฤติ ปฏิบัติด้วยความดีงาม

ความสำคัญของจรรยาบรรณ

เพื่อให้มนุษย์สามารถอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข จึงต้องมีกฎ กติกา มารยาท ของการอยู่ร่วมกัน ในสังคมที่เจริญแล้วไม่มองแต่ความเจริญทางวัตถุ

จริยธรรมในการทำงานผู้บริหาร

๑. มีหิริโอตตปปะ
๒. เว้นอคติ ๔ ประการ
๓. มีพรหมวิหาร ๔
๔. มีสังคหวัตถุ ๔

จริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าขาย

๑. ตาดี หมายถึง รู้จักสินค้า ดูของเป็น สามารถคำนวณราคา กะต้นทุน เก่งกำไรได้แม่นยำ
๒. จัดเจนธุรกิจ หมายถึง รู้จักแหล่งซื้อขายสินค้า รู้ความเคลื่อนไหวและความต้องการของตลาด
๓. พ้อมด้วยแหล่งทุนเป็นที่อาศัย หมายถึงเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจในหมู่แหล่งลงทุนใหญ่ ๆ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติ ชื่อเสียง ฐานะของสมาชิกและวงการวิชาชีพนั้น ๆ ของสมาชิกที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ

ตัวอย่างจรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพค้าขาย

๑. พึ่งมีสัจจะ คือ ความจริงในอาชีพของตนและผู้อื่นที่ใช้บริการของตนอย่างเคร่งครัด
๒. พึ่งมีเมตตากรุณาต่อลูกค้าเสมอหน้ากัน ไม่ควรคิดเอาประโยชน์ตน หรือผลกำไรลูกค้าเดียว
๓. พึ่งเฉลี่ยผลกำไรผู้ร่วมงานทุกคนเสมอหน้ากัน
๔. พึ่งให้เกียรติแก่ลูกค้าทุกคน ไม่คดโกง
๕. พึ่งหาวิธีการร่วมมือกับนักการค้าอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม
๖. พึ่งเสียภาษีอากรให้รัฐอย่างถูกต้องเต็มเม็ดเต็มหน่วย
๗. พึ่งรับผิดชอบต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเมตตาธรรม
๘. พึ่งพูดจาไพเราะอ่อนหวานและปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรกับลูกค้าทุกคน
๙. พึ่งบริการลูกค้าให้รวดเร็วทันใจเท่าที่จะทำได้
๑๐. พึ่งหาทางร่วมมือ รวมแรง ร่วมใจกับรัฐบาลในการพัฒนาสังคม

จรรยาบรรณครู

๑. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
๒. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
๓. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์
๔. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่า เป็นคนประพฤติชั่ว
๕. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา
๖. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดเป็นและปิดบังอำพราง
๗. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นของตน
๘. ประพฤติอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต
๙. สุขภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์
๑๐. รักษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

จรรยาบรรณแพทย์

๑. มีเมตตาจิตแก่คนไข้ ไม่เลือกชั้นวรรณะ
๒. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน
๓. มีความละเอียด เกรงกลัวต่อบาป
๔. มีความละเอียดรอบคอบ สุขุม มีสติใคร่ครวญเหตุผล
๕. ไม่โลภเห็นแก่ลาภของผู้ป่วยแต่ฝ่ายเดียว
๖. ไม่โอ้อวดวิชาความรู้ให้ผู้อื่นหลงเชื่อ
๗. ไม่เป็นคนเกียจคร้าน เผลอเรอ มั่งง่าย
๘. ไม่ลู่อำนาจแก่อคติ ๔ คือ ความลำเอียงด้วยความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง (ง)
๙. ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เป็นโลกธรรม ๘ คือ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และความเสื่อม
๑๐. ไม่มีสันดานชอบความมัวเมาในหมู่อบายมุข

จรรยาบรรณนักกฎหมาย

๑. พึ่งถือว่างานด้านกฎหมายเป็นอาชีพไม่ใช่ธุรกิจ
๒. พึ่งถือว่ากฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือของความยุติธรรม มิใช่มาตาการความยุติธรรม

๓. ฟังถือว่านักกฎหมายทุกคนเป็นที่ฟังของประชาชนทุกคนในด้านกฎหมาย
๔. ฟังถือว่าความยุติธรรมอยู่เหนืออำสสินจ้างหรือผลประโยชน์ใด ๆ
๕. ฟังถือว่าความยุติธรรมเป็นกลางสำหรับทุกคน
๖. ฟังถือว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิในเรื่องยุติธรรมเท่าเทียมกัน
๗. ฟังชวนขวายหาความรู้ให้ทันเหตุการณ์เสมอ
๘. ฟังงดเว้นอบายมุขทั้งหลายอันเป็นสิ่งบั่นทอนความยุติธรรม
๙. ฟังรักษาเกียรติยิ่งกว่าทรัพย์สินใด
๑๐. ฟังถือว่าบุคคลมีค่าเหนือวัตถุ

จรรยาบรรณทหาร

๑. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๓. ยอมสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ
๔. รักษาชื่อเสียง และเกียรติศักดิ์ของทหาร
๕. มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต
๖. ซื่อตรงต่อตนเอง ผู้อื่น และครอบครัว
๗. มีลักษณะผู้นำ มีวินัย ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเคร่งครัด และปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความเป็นธรรม
๘. ต้องไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันจักทำให้ เสื่อมเสียศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของทหาร
๙. ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่น อันอาจทำให้เป็นที่สงสัย หรือเข้าใจว่ามีการเลือกปฏิบัติ หรือไม่เป็นธรรม
๑๐. ปฏิบัติต่อบุคคลที่มาติดต่อเกี่ยวข้องกับอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
๑๑. รู้รักสามัคคี เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการทหาร
๑๒. ต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ทางการทหาร
๑๓. พัฒนาตนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการทหาร
๑๔. รักษาความลับของทางราชการทหารโดยเคร่งครัด

ค่านิยม

ความหมายของค่านิยมมีผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ค่านิยม มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Value” และมาจากคำสองคำคือ “ค่า” “นิยม” เมื่อคำสองคำรวมกันแปลว่า การกำหนดคุณค่า คุณค่าที่เราต้องการทำให้เกิดคุณค่า คุณค่าดังกล่าวนี้มีทั้งคุณค่าแท้ และคุณค่าเทียม ซึ่งคุณค่าแท้เป็นคุณค่าที่สนองความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนคุณค่าเทียม หมายถึงคุณค่าที่สนองความต้องการอยากเสพสิ่งปรนเปรอชั่วคู่ชั่วยาม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แล้วยอมรับไว้เป็นความเชื่อ หรือความรู้สึกรึกคิดของตนเอง ค่านิยมจะฝังอยู่ในตัวบุคคลในรูปของความเชื่อตลอดไป จนกว่าจะพบกับ ค่านิยมใหม่ ซึ่งตนพอใจกว่าก็จะยอมรับไว้ เมื่อบุคคลประสบกับ การเลือกหรือเผชิญกับเหตุการณ์ ละต้อง ตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าจะนำค่านิยมมาประกอบการตัดสินใจทุกครั้งไป ค่านิยมจึงเป็นเสมือนพื้นฐาน แห่งการประพฤติ ปฏิบัติของบุคคลโดยตรง

“ค่านิยม” หมายถึง ความเชื่อว่าอะไรดี ไม่ดี อะไรควร ไม่ควร เช่น เราเชื่อว่าการขโมยทรัพย์ของผู้อื่น การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เป็นสิ่งที่ไม่ดี ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่ดี

อิทธิพลของค่านิยมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล

รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวถึงค่านิยมสังคมเมืองและค่านิยมสังคมชนบทของสังคมไทยไว้ค่อนข้างชัดเจน โดยแบ่งค่านิยมออกเป็นค่านิยมของคนในสังคมเมืองและสังคมชนบทซึ่งลักษณะค่านิยมทั้งสองลักษณะจัดได้ว่าเป็นลักษณะของค่านิยมที่ทำให้เกิดมีอิทธิพลต่อค่านิยมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นชัดเจนในตาราง

ค่านิยมสังคมเมือง	ค่านิยมสังคมชนบท
๑. เชื่อในเรื่องเหตุและผล	๑. ยอมรับบุญรับกรรมไม่ได้แย้ง
๒. ขึ้นอยู่กับเวลา	๒. ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ
๓. แข่งขันมาก	๓. เชื่อถือโชคกลาง
๔. นิยมตะวันตก	๔. ชอบเสี่ยงโชค
๕. ชอบจัดงานพิธี	๕. นิยมเครื่องประดับ
๖. ฟุ่มเฟือยหรูหรา	๖. นิยมคุณความดี
๗. นิยมวัตถุ	๗. นิยมพิธีการและการทำบุญเกินกำลัง
๘. ชอบทำอะไรเป็นทางการ	๘. ชอบเป็นฝ่ายรับมากกว่าฝ่ายรุก
๙. ยกย่องผู้มีอำนาจผู้มีตำแหน่ง	๙. ทำงานเป็นเล่น ทำเล่นเป็นงาน
๑๐. วินัย	๑๐. พึ่งพาอาศัยกัน
๑๑. ไม่รักของส่วนรวม	๑๑. มีความเป็นส่วนตัวมากเกินไป
๑๒. พุดมากกว่าทำ	๑๒. รักญาติพี่น้อง
๑๓. ไม่ชอบเห็นใครเหนือกว่า	๑๓. มีความสันโดษ
๑๔. เห็นแก่ตัวไม่เชื่อใจใคร	๑๔. หวังความสุขชั่วหน้า
อิทธิพลของค่านิยมต่อตัวบุคคล	

ค่านิยมไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือค่านิยมของสังคม จะมีอิทธิพลต่อตัวบุคคล ดังนี้ คือ

๑. ช่วยให้บุคคลตัดสินใจว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ดีหรือไม่ดี มีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่าควรทำหรือไม่ควรทำ

๒. ช่วยให้คุณคิดในการกำหนดหน้าที่ของตนต่อเหตุการณ์ที่ตนต้องเผชิญ
๓. ช่วยสร้างมาตรฐาน และแบบฉบับจากการประพฤติปฏิบัติของคุณ
๔. มีอิทธิพลเหนือคุณในการเลือกคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น และเลือกกิจกรรมทางสังคม ซึ่งตนจะต้องเข้าไปร่วมด้วย
๕. ช่วยให้คุณกำหนดความคิดและแนวทางปฏิบัติ
๖. ช่วยเสริมสร้างหลักศีลธรรม ซึ่งบุคคลจะใช้ในการพิจารณา การกระทำของตนอย่างมีเหตุผล

Share this:

ภาพการดำเนินการพัฒนาบุคลากร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

หลักสูตร: “ธรรมะกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม” วิธีการพัฒนา : การสอนงาน

